

Respectprotocol

Inhoudsopgave

Voorwoord

1	Verwachtingen	
1.1	Wat mag u verwachten van de leerkrachten op onze school	3
1.2	Wat mag u verwachten van de respectcoördinator	3
1.3	Wat mag u verwachten van de intern contactpersoon	3
1.4	Wat wordt van u als ouder verwacht	3
1.5	Wat wordt er van de leerlingen verwacht	3
2	Informatievoorziening	
2.1	Begripsbepalingen	4
2.2	Redenen om pesten aan te pakken en om te buigen naar respectvol gedrag	4
2.3	Vormen van pesten zijn	4
2.4	Vormen van digitaal pesten zijn	4
2.5	Signalen van een gepest kind kunnen zijn	5
2.6	Andere signalen voor de leerkracht kunnen zijn	5
2.7	Digitaal pesten	5
3	Preventie	
3.1	KWINK	6
3.2	Coöperatief (samenwerkend)leren	6
3.3	Sociogram	6
3.4	ZIEN!	6
3.5	Bureau Halt	6
3.6	Ambities met betrekking tot preventie	7
4	De aanpak bij signalen van (digitaal) pesten	
4.1	Aanpak	7
4.2	Anti-pest coördinator	8
		9

Voorwoord

Wij vinden het belangrijk dat de school een plezierige en veilige leeromgeving is voor kinderen, ouders en team. Een goede samenwerking draagt bij aan een schoolklimaat waarin men elkaar op een positieve manier benadert, respectvol met elkaar omgaat en open staat voor ieders ideeën. Dit vormt de basis van waaruit geleerd en gewerkt kan worden. Naast het aanbieden van de basisstof op verschillende niveaus, ondersteunen wij de kinderen bij het eigen ontwikkelen van vaardigheden die zij nu en in de toekomst nodig hebben. Kernkwaliteiten zoals: autonomie, samenwerken, zelfstandigheid, durf, plezier in je werk, vertrouwen en eigenaarschap. Het onderwijs wordt op een oplossingsgerichte manier vormgegeven. Wat gaat goed en wat heeft iedere leerling nodig om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. Uiteindelijk gaat het ons erom dat leerlingen zich op alle gebieden optimaal ontwikkelen en goed voorbereid de overstap naar het voortgezet onderwijs zullen maken. Wij verwachten dat ouders hierbij betrokken zijn en onze visie onderschrijven.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan.

Het protocol geeft kinderen, leerkrachten en ouders duidelijkheid over hoe gehandeld wordt in het geval van respectloos gedrag op school. Wij vinden het als school belangrijk dat leerlingen elkaar respecteren en dat pesten wordt voorkomen.

Op deze manier dragen de leerlingen deze waarden in de toekomst met zich mee.

1. Verwachtingen

Goede samenwerking en communicatie tussen school en gezin zijn erg belangrijk. Hier kan een groot voordeel behaald worden. Daarom wordt hieronder beschreven wat u van ons als school kan verwachten en wat wij van u en uw kinderen verwachten.

1.1 Wat u mag verwachten van de leerkrachten op onze school?

U mag verwachten dat de leerkrachten van de school respectvol omgaan met uw kind en met u als ouder. U mag verwachten dat de leerkrachten onderling respectvol met elkaar omgaan. Het voorbeeldgedrag van de leerkracht nodigt kinderen uit om over te stappen naar respectvol handelen. Doet zich een probleem voor op school, dan mag u van de leerkrachten verwachten dat zij daarmee oplossingsgericht aan de slag gaan. De leerkrachten hebben u nodig om tot een goede oplossing te komen, die goed is voor uw kind, maar ook voor de andere kinderen, de ouders, de leerkracht en de school.

1.2 Wat mag u verwachten van de respectcoördinator?

De respectcoördinator is:

- het aanspreekpunt voor ouders, leerlingen en leerkrachten;
- in samenwerking met het team verantwoordelijk voor het sociaal klimaat op school;
- verantwoordelijk voor het monitoren van de veiligheidsbeleving van de leerlingen.

Op OBS de Toermalijn zijn twee respect coördinatoren.

1.3 Wat wordt er van u als ouder verwacht?

Het oplossen van conflicten tussen kinderen hoeft geen probleem te zijn, als op basis van het voorgaande met elkaar wordt overlegd. Van de ouders wordt verwacht dat zij zich aan de volgende afspraken houden:

- u spreekt in het bijzijn van uw kind met respect over andermans opvoeding en andermans kind;
- u spreekt met respect over de leerkracht;
- als u zich zorgen maakt om het welzijn van uw kind of het welzijn van andermans kind, dan overlegt u met de leerkracht. Uitgangspunt daarbij is dat u in gesprek gaat met het doel een oplossing te zoeken die goed is voor u en uw kind, maar ook goed is voor de andere kinderen. De school is hierin uw medestander.

1.4 Wat wordt er van de kinderen verwacht?

Wij verwachten van de kinderen dat zij eerst het conflict zelf proberen op te lossen. Ze vragen, indien nodig, hulp aan de leerkracht.

Wanneer een kind iets onplezierig vindt kan het zeggen: "Ik vind het vervelend dat je en ik wil dat je stopt". Op het moment dat het kind doorgaat met het onplezierige gedrag kan dit nog één keer herhaald worden. Gebeurt het nog een keer, dan schakelt het kind de hulp van de leerkracht in. Het kan ook zijn dat een kind na één keer waarschuwen de hulp van de leerkracht al inschakelt, want het belangrijkste is, dat het kind de situatie blijft beheersen. Op het moment dat een kind te boos is, reageert het vaak niet op een goede manier.

2. Informatievoorziening

2.1 Begripsbepalingen

Plagen

Je kunt van plagen spreken als beide partijen even sterk zijn en er niet echt gesproken kan worden van een slachtoffer en een dader. Plagen zie je vaak bij mensen die elkaar wel mogen. Het kan een steekspel met woorden zijn of elkaar voor de gek houden. De plager heeft niet de intentie om de geplaagde te beschadigen. Tussen kinderen, zeker in de bovenbouw en in het voortgezet onderwijs, zie je hetzelfde patroon ontstaan. Humor (echte!) staat hierbij centraal.

Ruzie / conflict

Ruzie maken wordt door kinderen en ouders nog wel eens benoemd als pesten. Hoewel een ruzie geen pesten is, kan een niet goed opgeloste ruzie soms wel tot pesten leiden. Een ruzie is een conflict tussen mensen over een behoefte of over wat rechtvaardig is.

Pesten

Pesten (psychisch, fysiek of seksueel) is systematisch geweld van een leerling of een groep leerlingen ten opzichte van één of meer klasgenoten/schoolgenoten, die niet in staat is/zijn zichzelf te verdedigen, met als gevolg dat die persoon buiten (een deel van) de groep komt te staan.

Plagen wordt pesten

Plagen wordt pesten als de geplaagde aangeeft een bepaalde actie en / of woorden onprettig te vinden en de plager toch doorgaat.

2.2 Redenen om pesten aan te pakken en om te buigen naar respectvol gedrag

- het pesten kan als traumatisch worden ervaren door het gepeste kind en sommige omstanders;
- de sfeer in de klas kan negatief beïnvloed worden;
- de schoolresultaten kunnen achteruit gaan;
- de kinderen kunnen verkeerd sociaal gedrag aanleren;
- ieder kind moet zich veilig kunnen voelen.

2.3 Vormen van pesten

- buitengesloten worden;
- negeren;
- roddelen;
- belachelijk maken;
- uitlachen en schelden;
- spullen afpakken of kapot maken;
- achtervolgen en bedreigen;
- slaan, schoppen, duwen en porren.

2.4 Vormen van digitaal pesten

- anonieme berichten sturen via social media;
- schelden, roddelen en bedreigen via computer of mobieltje;
- foto's van mobieltjes op internet plaatsen;
- privé-gegevens op een site plaatsen;
- wachtwoorden misbruiken;
- haatprofielen aanmaken.

2.5 Signalen van een gepest kind kunnen zijn:

Het kind:

- lijkt vaak geen vrienden te hebben;
- wordt vaak als laatst gekozen;
- heeft geen zin om naar school te gaan;
- probeert vaak dichtbij de leerkracht te blijven, ook tijdens de pauze;

- vertoont gedrag dat op klikken kan lijken;
- vertoont angstig, onzeker of agressief gedrag;
- ziet er bang, neerslachtig en huilerig uit;
- vertoont volgzzaam gedrag (wordt daar vervolgens mee gepest);
- probeert af te kopen met geld of snoep;
- vertoont verhullend computergedrag.

2.6 Andere signalen voor de leerkracht kunnen zijn:

- het piepen en zuchten van klasgenoten;
- het verminderen van de schoolresultaten.

Het is belangrijk om als ouder en leerkracht signalen te onderkennen die door een gepest kind worden afgegeven, omdat kinderen niet altijd vertellen dat ze worden gepest.

Redenen hiervoor kunnen zijn:

- het is een geleidelijk proces van plagen naar pesten;
- teleurstelling en schaamtegevoelens om ouders er over te vertellen;
- angst voor een beschuldiging ("Waarom zeg je niets terug?");
- de problemen worden groter als er over gesproken wordt: "Klikspaan!";
- het niet mogen vertellen van de pester (bedreiging).

2.7 Digitaal pesten

Het digitaal pesten gebeurt meestal in buitenschoolse situaties, maar dit gaat vaak samen met pesten in de "echte wereld". De kinderen mogen op school niet op social media (Facebook, Twitter, enz.). Wanneer er door kinderen of ouders wordt gemeld dat er sprake is van digitaal pesten worden de ouders van de pesters hiervan altijd op de hoogte gesteld. Verder wordt de aanpak gevolgd zoals deze is opgenomen in dit protocol.

De school maakt gebruik van een aantal tips tegen digitaal pesten

Voor de leerlingen:

- vertel aan je ouders dat cyberpesten plaatsvindt. Het is nooit jouw schuld dat een ander iets vervelends naar jou toe stuurt op internet. Niemand heeft het recht om jou te pesten;
- reageer niet op het cyberpesten. Ga niet terugschelden;
- blokkeer iedereen die jou pest op internet;
- bewaar alles wat met pesten te maken heeft op de computer als bewijsmateriaal;
- meld (internet)pesten van medeleerlingen op school. Overleg met je ouders en school de te nemen stappen.
- maak eventueel gebruik van de website www.pestweb.nl. Op deze website kan ieder kind terecht dat gepest wordt, weet dat er gepest wordt, advies wil hebben, of gewoon even zijn/haar hart wil luchten

Voor de ouders:

- sommige kinderen vertellen niet dat ze gepest worden via internet, omdat ze bang zijn dat ze niet meer mogen internetten. Maak duidelijk, dat uw kind gewoon mag blijven internetten;
- lees bij vervelende youtube filmpjes de tips op de politiesite <http://www.vraaghetdepolitie.nl/sf.mcgi?193>. Als u aangifte wilt doen, doe dan eerst aangifte, voordat u het filmpje door youtube laat verwijderen (i.v.m. bewijsmateriaal);

3 Preventie

3.1 Kwink

Er wordt daarnaast gebruik gemaakt van de methode Kwink.

Kwink is een methode gebaseerd op een preventieve aanpak en dus gericht op het aanleren van positief gedrag. Bij het aanleren van positief gedrag, ligt de nadruk op het niet hoeven uitvoeren van een onnodige 'reparatie' achteraf en dus het stukje 'Als het toch mis gaat' niet in werking te hoeven stellen. Een sterke, sociaal veilige groep voorkomt pesten. In zo'n groep spreken de kinderen elkaar op een positieve manier aan op hun gedrag. Kwink leert kinderen hoe het moet. De resultaten van Kwink zijn meetbaar met het gebruikte instrument 'ZIEN!'

Kwink gaat gedurende de schoolloopbaan van kinderen uit van de SEL - competenties:

1. Besef hebben van jezelf (ik)
2. Zelfmanagement (ik)
3. Besef hebben van de ander(jij)
4. Relaties kunnen hanteren (jij)
5. Keuzes kunnen maken (wij)

Kwink zet deze vijf SEL-competenties uit in een leerlijn voor de hele school, verbindt die aan de groepsfasen en creëert zo de beste voorwaarden voor een veilig leer- en leefklimaat. Zo gaan wij met elkaar om op OBS de Toermalijn.

Top 10:

- Ik ken mezelf
- Ik tel tot 10
- Ik kan het
- Ik kan kiezen
- Ik snap wat er gebeurt
- Ik begrijp jou
- Ik ben ik en jij bent jij, samen zijn we 'wij'
- Wij respecteren elkaar
- Wij zijn er voor elkaar
- Wij spelen en werken samen

Deze top 10 is in 5 schoolbrede gedragsregels beschreven :

- Wij zorgen goed voor onze spullen en die van een ander
- Wij lossen ruzies samen op
- Wij helpen elkaar
- Wij zien elkaar en luisteren naar elkaar
- Wij zijn aardig voor elkaar

-

3.2 EDI - model

Alle leerkrachten van OBS de Toermalijn verrijken hun lessen volgens de uitgangspunten van het EDI - model. Wij leren kinderen op gestructureerde wijze samen te werken waarbij ieders inbreng van belang is. Dit gebeurt volgens vaste structuren. Het EDI - model draagt bij aan sociale vaardigheden, de betrokkenheid van leerlingen en bevordert een positief klimaat. Daarnaast zorgt onze werkwijze voor plezier in leren voor leerlingen en leerkrachten.

3.3 Sociogram

Twee keer per schooljaar wordt een sociogram afgenomen. De leerkrachten krijgen hiermee inzicht in de relaties en de posities binnen de groep. Het invullen van een sociogram betekent concreet dat de leerlingen drie kinderen noemen waar ze graag mee samenwerken/graag mee spelen en drie kinderen noemen waar ze minder graag mee samenwerken/minder graag mee spelen. De kinderen krijgen minimaal een keer per week een Kwink les van de leerkracht. De kinderen worden bewust gemaakt van het belang van de sociaal-emotionele vaardigheden. De doelstelling is erop gericht dat de kinderen goed met elkaar omgaan waarbij de normen en waarden worden gewaarborgd.

3.4 Leerlingpeiling sociale veiligheid.

Twee keer per jaar doen wij een leerlingtevredenspeiling in de groepen 5 t/m 8. De mening van de leerlingen is daarvoor voor ons belangrijk. Het onderzoek vindt digitaal plaats in het programma ZIEN! Met ZIEN! worden sociaal - emotionele vaardigheden in kaart gebracht. De resultaten worden gebruikt om te werken aan de toekomst in plaats van mensen af te rekenen op de huidige situatie en om het kwaliteitsbeleid van de school vorm te geven. De leerkracht benadrukt dat deze peiling er is om ervoor te zorgen dat iedereen zich prettig voelt op school. De peiling is bedoeld om de sfeer in de groep nog fijner te krijgen.

3.5 Bureau Halt

In groep 7 en 8 komt er een medewerker van bureau Halt op school om een informatieles naar keuze te verzorgen. Hierbij kunt u denken aan digipesten of vernielingen. Ouders zijn verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kind. Zij kennen hun zoon of dochter zelf dan ook het beste. Maar zeker richting en in de puberteit neemt de invloed van leeftijdsgenoten toe. Opvoeders hebben minder zicht op wat hun kind doet, op straat of tijdens het uitgaan. Halt biedt ouders en opvoeders daarom een steuntje in de rug als het opvoeden even lastig of zelfs problematisch is. Of als uw zoon of dochter in de fout is gegaan. Dat vraagt om snel ingrijpen om erger te voorkomen. Dit ingrijpen doet Halt samen met de opvoeders. En zo nodig met andere organisaties, zoals het Centrum voor Jeugd en Gezin, scholen, gemeenten, politie en jeugdzorginstellingen. Halt biedt kortlopende opvoedingsondersteuning als het nodig is en geeft praktische tips zodat ouders snel zelf de draad weer kunnen oppakken.

3.6 Voorstelrondje

Aan het begin van het schooljaar stellen de respectcoördinatoren en de contactpersonen zich aan alle leerlingen voor. Tijdens de klassenbezoeken bespreken we alles wat leerlingen dienen te weten over dit document en geven de leerlingen informatie over wat te doen bij pestgedrag. Voor de bovenbouwleerlingen is pestweb.nl een goede site om de leerlingen te ondersteunen. Daarnaast wordt de rol van de contactpersonen besproken.

4 De aanpak bij signalen van pesten

Mede dankzij Kwink wordt er regelmatig een onderwerp in de klas aan de orde gesteld om pesten te voorkomen. Kwink hanteert hierbij diverse werkvormen, zoals : klassengesprekken, rollenspellen en kleine opdrachten. Daarnaast is het voorbeeld van thuis en de leerkrachten van groot belang. Er wordt over het algemeen minder gepest in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de manier van omgaan. Agressief gedrag mag bijvoorbeeld niet geaccepteerd worden en leerkrachten moeten hier duidelijke stelling in nemen. Mocht er ondanks de inzet van Kwink toch een leerling gepest worden dan is de hieronder beschreven aanpak mogelijk.

4.1 Aanpak

De eerste schakel bij pestgedrag is in bijna alle gevallen de leerkracht.

Verschillende manieren waarop een leerkracht hiervan op de hoogte kan worden gesteld zijn:

- melding van de gepeste leerling;
- een ouder van de gepeste leerling;
- een medeleerling;
- observatie van de leerkracht zelf.

Na deze melding deelt de leerkracht dit met de respectcoördinator en koppelt het terug naar de ouders als deze nog niet op de hoogte zijn. In samenwerking met de respectcoördinator wordt een verbeterplan opgesteld om de huidige situatie om te buigen naar gewenst gedrag en een veilige situatie.

De leerkracht en de respectcoördinator beslissen samen met de ouder(s) wanneer de anti-pest coördinator wordt ingezet.

Mocht het zo zijn dat de gepeste leerling het probleem niet met de leerkracht wil bespreken, dan kan er een briefje in de witte brievenbus op de gang gedaan worden voor de respect- coördinator. In dit geval probeert een van de respect- coördinator samen met de leerling naar een gewenste situatie toe te werken.

4.2 De respect-coördinator

De respect-coördinator zal oplossingsgericht te werk gaan, en zal dezelfde aanpak hanteren als de SEL methode Kwink. De methode is gericht op het aanleren van positief gedrag. Hierbij wordt een klimaat gecreëerd, waarin kinderen open en eerlijk naar elkaar kunnen en durven zijn en er duidelijke omgangsregels zijn.

Kwink focust zich bij deze aanpak op het vormen van een sociaal, veilige groep en past de lessen daarbij aan op de fasen van groepsvorming (Tuckman). Tijdens deze lessen worden in de eerste

groepsfase met de groep regels gemaakt. In de volgende fases zullen deze regels binnen de groep verder worden uitgewerkt en wordt de waarde hiervan binnen de groep duidelijk.

Aan de respect- coördinator om samen met de leerkracht en het gepeste kind dit proces intensief te begeleiden en ook buiten de Kwink-les transitie te laten plaatsvinden. Het maken van duidelijke afspraken met het gepeste kind, de pester en de groep over hoe we met elkaar omgaan is een effectieve methode om pestgedrag te voorkomen of binnen de perken te houden.